

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 12. decembar 2011. god.
Br. ref.: RK12/11

REŠENJA O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 80/11

Podnosilac

Lutfi Dervishi

Ocena ustavnosti odluka Okružnog suda u Prištini:

Kp. br. 196/2009, dana 8. juna 2009. god.,

PPS. br. 02/2009, P. br. 309/10, P. br. 340/10, KA. br. 278/10 i KA. br. 309/10, dana 1. marta 2011. god.,

P. br. 309/10, P. br. 340/10, KA. br. 278/10 i KA. br. 309/10, dana 27. aprila 2011. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i
Iliriana Islami, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Lutfi Dervishi, predstavljen od strane g. Linna Slattengrena, advokata iz Prištine.

Osporene odluke

2. Podnosilac zahteva osporava sledeće odluke Okružnog suda u Prištini:
 - a. Kp. br. 196/2009, od 8. juna 2009. god., koja navodno nikada nije uručena podnosiocu zahteva;
 - b. PPS. br. 02/2009, P. br. 309/10, P. br. 340/10, KA. br. 278/10 i KA. br. 309/10, od 1. marta 2011. god., koje su navodno primljene od predstavnika podnosioca zahteva 1. marta 2011. i
 - c. P. br. 309/10, P. br. 340/10, KA. br. 278/10 i KA. i. 309/10, od 27. aprila 2011. god., koje su navodno primljene od predstavnika podnosioca zahteva 27. aprila 2011. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva je zahtevao od Ustavnog suda republike Kosova (u daljem tekstu, "Sud") da oceni ustavnost odluke Okružnog suda u Prištini, pri čemu su njegova prava zagarantovana članom 31. [Prava na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u vezi sa članom 6. [Pravo na pravično suđenje] i članom 5. [Pravo na slobodu i bezbednost] Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu, "EKLJP") navodno bila prekršena.

Pravni osnov

4. Zahtev se zasniva na članu 113.7 Ustava, članu 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova, od 15. januara 2009. god. (br. 03/L-121) (u daljem tekstu: „Zakon“) i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosova (u daljem tekstu: „Poslovnik o radu“).

Postupak pred sudom

5. Podnosilac zahteva je 9. juna 2011. god. podneo zahtev Sudu.
6. Predsednik je 17. avgusta 2011. god., imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Enver Hasani i Altay Suroy.
7. Podnosilac zahteva je 15. septembra 2011. god., obavestio Sud da je "Okružni sud u Prištini postavio slučaj za suđenje počevši od 4. oktobra 2011. god.", i zahtevao informacije o "statusu postupka" i o tome da li Sud "namerava da preduzme bilo kakve radnje pre datuma suđenja".
8. Sud je 19. septembra 2011. god. obavestio podnosioca zahteva da je slučaj registrovan i da su razmatranja u ovom sudu u toku. Istog dana, Sud je obavestio o zahtevu Okružni sud u Prištini.
9. Sud je 11. oktobra 2011. god., obavestio o zahtevu tužioca EULEX-a u Prištini.
10. Veće za razmatranje je 22. novembra 2011. god., razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Tužilac je 12. novembra 2008. god. pokrenuo istragu protiv podnosioca zahteva za krivična dela shodno članovima 139.1 i 23. Krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu, "KZK"), za početni period od šest meseci.
12. Tužilac je 22. maja 2009. god. podneo zahtev Okružnom sudu u Prištini za produženje istrage za još šest meseci.
13. Dana 31. maja 2009. god., pretpretresni sudija Okružnog suda u Prištini je odbio zahtev za produženje istrage za još šest meseci (GJPP 361/08). Obrazloženo je da "u ovom konkretnom slučaju, istrage su počele 12. maja 2008. god., tako da je početna istraga u roku od šest meseci istekla 12. maja 2009. god. Podnesak javnog tužioca za produženje istrage za još šest(6) meseci je podnet Okružnom sudu u Prištini 22. maja 2009. god., sa kašnjenjem od deset (10) dana. Tako da, istraga, budući da je već bila istekla u trenutku kada je podnesak za produženje podnet od strane javnog tužioca (22. maja 2009. god.), ne može biti dalje produžena", shodno članovima 94, 95. i 225. KZK-a.
14. Tužilac je juna 2011. god., protiv ove odluke podneo žalbu Žalbenom veću Okružnog suda u Prištini.
15. Žalbeno veće Okružnog suda u Prištini je 8. juna 2009. god., usvojilo žalbu tužioca i odobrilo njegov/njen zahtev za produženje istrage (Kp. br. 196/2009), uzimajući u obzir da "član 225 KZK-a ne navodi izričito da zahtev za produženje istrage bi trebalo biti podnet blagovremeno i u kontinuitet sa razvojem dotadašnjih istraga." Protiv ove odluke, u skladu da članom 431. (2) KZK-a žalba nije dozvoljena.
16. Pretpretresni sudija je 9. novembra 2009. god., usvojio produženje od još šest meseci.
17. Pretpretresni sudija je 11. januara 2010. god., usvojio još jedno produženje od šest meseci.
18. Vrhovni sud je 12. maja 2010. god., usvojio vanredno produženje istrage za dodatnih šest meseci.
19. Dana 15. oktobra 2010. god., optužnica je podneta Okružnom sudu u Prištini (PPS 41/09).
20. Dana 20. oktobra 2010. god., optužnica (PPS. br. 107/10) je podneta Okružnom sudu u Prištini.
21. Dana 29. novembra 2010. god., optužnice od 15. i 20. oktobra 2010. god. su spojene.
22. Dana 14. decembra 2010. god., i 6. januara 2011. god. sudija potvrdilac je održao potvrđujuću raspravu, spojenih optužnica.
23. Okružni sud u Prištini je 31. januara 2011. god. doneo odluku o prihvatljivosti dokaza, i rešio da su zaplenom nekih dokaza povređeni zakon i prava podnosioca zahteva (PPS. br. 02/2009).
24. Dana 8. februara 2011. god., tužilac je podneo žalbu protiv ove odluke Okružnog suda u Prištini. Pored toga, 22. februara 2011. god., podnosilac zahteva je podneo odgovor na žalbu tužioca.

25. Dana 1. marta 2011. god., veće od troje sudija Okružnog suda u Prištini je odobrio žalbu tužioca i poništilo odluku od 31. januara 2010. god., s obrazloženjem da “nije moguće da tokom potvrđujuće rasprave sudije čuju uživo svedočenje ili, po mišljenju Veća, da naprave konačno utvrđivanje činjenica koje su dovele do zaplene dokaza. To je ekskluzivno pravo pretresnog Veća” Stoga, slučaj je vraćen sudiji potvrdiocu da donese rešenje o optužnici samo u skladu sa članom 316. KZK-a (PPS. br. 02/2009, P. br. 309/10, P. br. 340/10, KA. br. 278/10 i KA. br. 309/10).
26. Dana 2. marta 2011. god., sudija potvrdilac je delimično potvrdio optužnicu protiv podnosioca zahteva (KA 278/10, P 309/10, KA 309/10, P 340/10).
27. Tužilac se žalio protiv ove odluke Veću od troje sudija Okružnog suda u Prištini. Podnosilac je takođe podneo i odgovor na žalbu tužioca.
28. Dana 27. aprila 2011. god., Veće od troje sudija Okružnog suda u Prištini je odobrilo žalbu tužioca i modifikovalo rešenje sudije potvrdioca od 2 marta 2011. god., kojim je potvrdio sve optužbe (P. br. 309/10, P. br. 340/10, KA. br. 278/10 i KA. br. 309/10).

Tvrđnje podnosioca zahteva

29. Podnosilac zahteva navodi sledeće:

(i) Kršenje prava na pravičnu i nepristrasnu raspravu

a. Podnosilac zahteva nikada nije bio obavešten da je Sud odlučio o produženju istrage i ta odluka mu nikada nije uručena. Prema tome, podnosilac zahteva nije mogao da se pojavi niti da se žali na ovu očigledno nepravednu i nezakonitu odluku (o produžetku istrage). Dakle, njemu je uskraćeno pravo na javnu raspravu.

b. Podnosilac tvrdi da je istraga trajala dve godine a njemu nije omogućena javna rasprava. Dakle, njemu je takođe uskraćeno pravo na pravičnu i nepristrasnu javnu raspravu o krivičnim prijavama u razumnom roku.

c. Podnosilac zahteva nije bio obavešten u vezi sa odlukom o produžetku istrage. Dakle, njemu je takođe uskraćeno pravo na pravičnu i nepristrasnu javnu raspravu o krivičnim prijavama.

(ii) Kršenje načela o jednakosti oružja

d. Podnosilac zahteva tvrdi da je neovlašćen „pretres“ sproveden u klinici Medikus, i da mu nije pružena nikakva lista „pretresenog“ inventara. On dalje tvrdi da je 31. januara 2011. god., potvrdni sudija [...] doneo odluku o suzbijanju konfiskovanih dokaza [...]. Dosledno, tužilac je tajno uložio žalbu protiv odluke sudije potvrdioca. Odbrani nikada nije uručena ova žalba. Advokat je podneo odgovor žalbenom Veću [...]. Dakle, njemu je uskraćeno pravo na jednakost oružja i pravično i nepristrasno suđenje.

(iii) Kršenja redovnog postupka

e. Podnosilac zahteva navodi da je, 2. marta 2011. god., sudija potvrdilac doneo odluku potvrdivši optužnice protiv njega [...]. [...] Tužilac je tajno uložio žalbu protiv odluke sudije potvrdioca. Ni odbrani nikada nije uručena ova žalba. Tužilac je opet obavestio potpisanog o činjenicama žalbe. Advokat je podneo odgovor žalbenom Veću [...]. Dakle, njemu je uskraćeno osnovno pravo redovnog postupka po krivičnim prijavama.

30. U globalu, podnosilac zahteva navodi kršenje prava na pravično i nepristrasno suđenje, kršenje načela o jednakosti oružja i kršenje redovnog postupka.
31. Sve povrede su navodno počinjene tokom istrage, u pretpretresnoj fazi krivičnih postupaka koji su još u toku.
32. Gotovo sve osporene odluke su predmet žalbe, gde je odlučeno, naime, da bi "pitanje prihvatljivosti dokaza trebalo biti određeno od strane sudskog Veća".
33. Podnosilac zahteva zasniva svoje tvrdnje uglavnom na članu 6. [Pravo na pravično suđenje] i član 5. [Pravo na slobodu i bezbednost] EKLJP-a.
34. Član 5. (4) i član 6. (1) EKLJP slede različita namene [Pravo na slobodu i bezbednost; i pravo na pravično i nepristrasno suđenje]. Shodno tome, krivično načelo člana 6. ne odnosi se i na postupak ocene zakonitosti pritvora koje spada u okvir člana 5. (4), koje je *lex specialis* u vezi sa članom 6. (Vidi *Reinprecht protiv Austrije*, §§ 36, 39, 48. i 55).
35. Uopšte, član 5. se odnosi na pravo obaveštavanja u vezi sa optužbama, dok član 6. se odnosi na pravo osporavanja i rasprave o optužbama.
36. To je do pretresnog sudije, i ako je potrebno do glavnog pretresa, da razmotri navodne povrede i da odredi krivične optužbe. Pretresni sudija onda mora da primeni postupak Krivičnog zakona u saglasnosti sa Ustavom i sudskom praksom Evropske konvencije.

Ocena prihvatljivosti zahteva

37. Sud naglašava da može odlučivati o prihvatljivost zahteva samo ako je podnosilac zahteva dokazao da je on/ona iscrpeo sva delotvorna pravna sredstva koja su mu na raspolaganju po važećem zakonu.

Član 113.7 Ustava propisuje da „*Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.*“

S druge strane, član 47.2 Zakona predviđa da “ *Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.*”

38. Načelo subsidijarnosti zahteva da podnosilac zahteva iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnim postupcima kako bi se izbeglo kršenje Ustava ili, ako ih ima, da ispravi takva kršenja osnovnih prava.
39. Obrazloženje za iscrpljenje pravnih sredstava je da priušti nadležnim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo se zasniva na pretpostavci da će pravni poredak na Kosovu obezbediti efikasan pravni lek za kršenje ustavnih prava. Ovo je važan aspekt principa subsidijarnosti Ustava (vidi, između ostalog, Rešenje o neprihvatljivosti KI41-09 AAB-RIINVEST DOO, iz Prištine protiv Vlade Republike Kosovo od 27. januara 2010. god. i, *mutatis mutandis*, ESWP, Selmouni protiv Francuske, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. god.).
40. U stvari, kao opšte pravilo, Ustavni sud će intervenisati samo gde postoje kršenja u tumačenju Ustava ili kada zakoni nisu u saglasnosti sa Ustavom, ali samo kada su iscrpljena sva pravna sredstva regulisana zakonom.

41. U ovom konkretnom slušaju, Sud je primetio da je slučaj još u toku pred redovnim sudovima, gde bi podnosilac zahteva bio u mogućnosti da se žali pred pretresnim sudijom u vezi sa navodnim povredama njegovih prava tokom pretpretresnog perioda. Tako da, Sud smatra da još nema konačne odluke koja bi bila osporena pred ovim sudom.
42. Stoga, podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva, uključujući poslednju instancu, na raspolaganju po primenjivom zakonu, kako je zahtevano članom 113.7 Ustava i članom 47. (2) Zakona.
43. Zbog svega gorenavedenog, zahtev je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

U skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 42 (2) Zakona i pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, 22 novembar 2011. god. Ustavni sud jednoglasno,

ODLUČUJE

- I. DA ODBIJE zahtev kao neprihvatljiv;
- II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 (4) Zakona; i
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani

